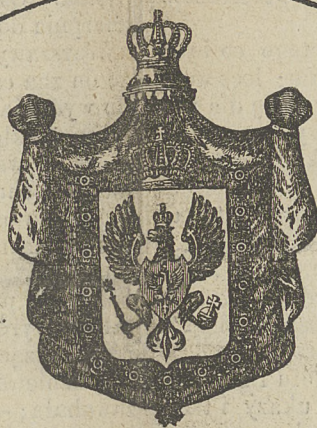

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO

PRZEDPŁATA:

czwarterocznie dla miasta Poznania 1 Tal.
20 Sgr. na całe Prussy 2 Tal.

INSERATY:

1 Sgr. 3 Fen. od wiersza na 1/4 szerokości
przyjmują się tylko w Ekspedycji.

Drukem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński w Poznaniu!

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Monachium, 10 Marca. — Król Max umarł dziś w południe o godzinie 11½. W mieście wielki smutek.

— Ostatnią czynnością rządową króla Maxa było wczoraj przed chorobą podpisanie instrukcji dla posła bawarskiego przy bundestagu, względem przyspieszenia przegłosowania nad kwestyą sukcesyjną.

Monachium, 10 Marca po południu. — Wstąpienie na tron króla Ludwika II ogłosili heroldowie po ulicach i placach miasta.

Wiedeń, 10 Marca wieczorem. — Z Veile donoszą pod d. 9: szósty korpus zebrał się dziś w Veile i okolicy. Brygada Dormus i brygada kawalerii pruskiej ruszyły do Horsens i dotarły aż do Hedensted. Nieprzyjaciel stoi w Horsens, większa część jego kawalerii w kierunku północno zachodnim.

Sztokholm, 8 Marca. — Niespokojności, które onegdaj zaszły podczas zgromadzenia ludowego, ponowiły się wczoraj wieczorem. Powybijano hr. Manderströmowi okna.

Kopenhaga, 8 Marca. — Przerwano komunikację telegraficzną z Jutlandią, z wyjątkiem Friderycyi.

Altona, 10 Marca wieczorem. — Granica celna eiderska będzie wkrótce zniesioną, jak donosi szlezwicko holsztyńska gazeta a to w skutek porozumienia się administracji holsztyńskiej z szlezwicką.

Berlin, 11 Marca. — Naj. Pan raczył nadać kr. niderlandzkiemu porucznikowi w 5 pułku piechoty bar. Aylva-Rengers, order kr. korony 3 klasy.

Berlin, 10 Marca. — Nat. Ztg. pisze: donoszą nam z Wiednia, że Prusy i Austria w skutek ostatnich układów przesłały notę do gabinetów paryskiego, londyńskiego, petersburskiego i sztokolmskiego, której osnowa jest następująca: wkroczenie do Jutlandyi usprawiedliwionem jest strategicznymi względami i zabieraniem przez Duńczyków okrętów niemieckich. Wynurzone nadto ubolewanie, że opór Danii udaremnił zamierzone układy pokojowe. Intencje obu mocarstw, tudzież doniosłość ich przedsięwzięcia nie zmieniły się, przytem wskazano na dawniejsze oświadczenia pod tym względem. Teraz nawet są gotowe wejść w układy i przystać na zawieszenie broni, bądź na podstawie zajętych przez nie i Duńczyków stanowiska w czasie zawarcia ugody, bądź pod warunkiem ustąpienia z dypelskich okopów i wyspy Alsen, a wzajem nastąpi cofnięcie wojsk z Jutlandyi. W obu atoli przypadkach mają być wrócone pozabierane okręty.

Uważać należy tę notę za koncesyę daną przez Prusy polityce pokojowej austriackiej, aby ostatnią nakłonić do wkroczenia do Jutlandyi. Nie można się spodziewać, aby Duńczykowie zezwolili na zawieszenie broni, któreby znaczną część Jutlandyi pozostawiło w ręku sprzymierzeńców, sądząc po teraźniejszym usposobieniu umysłów w Kopenhadze. Przypuszczenie jest jeszcze błędniejszem, że Dania opuści Alsen i Düppel, aby otrzymać Jutlandią.

— Z teatru wojny pisze Staatsanzeiger: zebranie dywizji skombinowanej gwardyi pruskiej i 6. korpusu austriackiego nastąpiło w d. 7. b. m. przy nieustannym deszczu i bezdennych drogach a następnie wkroczyły te wojska do Jutlandyi.

Jenerał v. d. Mülbe z 10 batalionami, 3 szwadronami i 24 działami ruszył podczas tak ciemnej nocy, że konia od pieszego nie było można rozeznąć i udał się drogą przez Höcrup do Friderycyi. O godzinie 8. przybył następca tronu z feldmarszałkiem Wranglem do kolumny wysuniętej poza Alminde. Po krótkim wypoczęciu ruszono dalej o godzinie 8½ i wszędzie nieprzyjaciela odparto. Główna kolumna gwardyi dywizji spotkała czatę duńską przy gościńcu Höcrup, która po krótkiej utarczce szybko uszła do Friderycyi; przy drodze dopiero roztajnej z Koldinga, Friderycyi i Veile przyszło do znaczniejszego starcia, w którym i arty-

lerya wzięła udział. Trzeci pułk gwardyi królowej Elżbiety poraz pierwszy był tu w ogniu.

Wzięto do niewoli 1 kompanią duńską (3 oficerów i 180 żołnierzy) i trzydziestu ludzi oprócz tego. Z pruskiej strony dwóch legło, dwudziestu rannych.

Wedle wiadomości z Gravensteinu poszły trzy kompanie z brygady Goebena pod Düppel na rekonesans, przy którym przyszło do żwawej utarczki. Z naszej strony 3 lekko rannych. Nieprzyjaciel miał poległych i rannych.

Na Alsenie stać ma 28—31 batalionów piechoty; każda kompania wzmocnioną została 50 ludźmi.

Chełmno, 9. Marca. — Culm. Kreisbl. w nieurzędowej części pisze: »Na dniu 1. Marca aresztował w Działowie patrol ułański nader przystojnego mężczyznę i przyprowadził go do Chełmna. Tenże był przyjęty przez właściciela Działowa za nauczyciela domowego, a miał dawniej w Kongresówce i Dębieniu przebywać. Aresztowany powiada, że jest z Leodyum i tylko po francusku i po łacinie umie; kiedy go się zapytano, czy chce wrócić do Kongresówki lub do Francyi, odrzekł że do Turynu. Tymczasem znalazł schronienie swe (asyl) w tutejszem więzieniu sądowem.«

Królestwo Polskie.

Ostzee Zeitung pisze z nad granicy polskiej 8 Marca, że w obwodzie włocławskim i gostyńskim tak jest obostrzony stan wojenny, iż podróżni narażeni są na największe przykrości i znużenie. Kto z Prus za kartą legitymacyjną przybywa do Alexandrowa w interesach swoich nie może się ruszyć z miejsca bez żołnierza, który mu bywa przydany. Kto za paszportem pruskim dalej chce jechać np. do Nieszawy, ten musi najprzód pojechać na kolei do Włocławka i tam w biurze księcia Wittgenstejna dać sobie paszport wizować. W obwodzie tym wojskowym włocławskim żadnemu dziedzicowi niewolno się ruszyć do najbliższej wsi bez paszportu. W paszporcie musi być wyrażony dzień odjazdu, cel i droga.

Z poznańskiego mało przybywa powstańców do Królestwa, tylko tu i owdzie napotyka się na drodze pojedynczo idących, bez tłumoczków, niby za sprawunkiem lub z listem idących, którzy przytrzymani przez patrol lub żandarma pokazują zwykle zamiast legitymacyi albo list sąsiedzkiego dziedzica lub kartkę polecającą go na służbę. Tego rodzaju legitymacye nie zasłaniają idącego ku granicy, zwykle ich przytrzymują i odprowadzają patrole lub żandarmi do aresztu, który się nad kilka dni zazwyczaj nie przeciąga. Po wysiedzeniu aresztu znów idą ze swemi listami polecającymi ku granicy, gdzie stanawszy. bywają rokwaterowani na tak długo, aż większy zbierze się hufiec i przybędzie przewodnik, który ich nocną porą przez granicę i do najbliższego oddziału powstańczego odprowadzi. Skoro swej misyi dopełnił, wraca przewodnik znów po nowy oddział. Jak słabe oddziały z księstwa przechodzą, pokazuje się z tego, iż z wszystkich wychodźców w ostatnich dwóch miesiącach tylko dwa oddziały się utworzyły po 80 i po 60 ludzi, z których jednym dowodzi Szukalski w powiecie brzeskim, a drugim Oksiński w kaliskim.

Warszawa, 7. Marca. — Z Bożej Łaski My, Aleksander II. Cesarz i Samowładca Wszech Rosyi, Król Polski, Wielki Książę Finlandzki etc. etc. etc.

Objawiamy wszystkim naszym wiernym poddanym w królestwie polskim:

Najdostojniejszy rodzic nasz, w nieustannej troskliwości o pomyślność powierzonych mu ludów, zwracał ciągle szczególną uwagę na najliczniejszą a najmniej obdarzoną klasę rolników. Przystępując do jej urzędowania w królestwie polskim, rozpoczął on od włościan, zamieszkających w dobrach rządowych i w dobrach najmiłościwiej rozdanych obywatelom rosyjskim. Włościanie dóbr tych stopniowo oswobodzani byli od pańszczyzny, a wydzielone im grunta, stósownie do dobroci i wartości ich, obłożone zostały umiarkowanym czynszem.

Dobroczynne środków tych skutki wkrótce objawiać się zaczęły w szybkim i wzrastającym ciągle dobrym bycie rzeczonych włościan.

Później, ukazem z dnia 26. Maja 7. Czerwca 1846. roku poczyniono też liczne ulgi włościanom w dobrach do obywateli Polskich i do instytucyj należących; między innemi zniesiono większą część darmoch i najmów przymusowych, włościanom odrabiającym należycie powinno-

ści swoje; zapewniono spokojne posiadanie osad ich i korzystanie z służebności; zabroniono samowolnego podwyższania tych powinności, oraz wcielania gruntów włościańskich do dworskich.

Położywszy tym sposobem podstawę gospodarstwu bytowi włościan, rodzic nasz spodziewał się utrwalić stopniowo to ważne dzieło i ztąd to w początkowych wyrazach rzeczono go ukazu zapowiedziano włościanom królestwa dalsze stanowcze ich urządzenie.

Zgon nie dozwolił Cesarzowi Mikajowi Imu dokonać tego co było przez niego zamierzonym i zapowiedzianem dla dobra narodu; lecz wola rodzica, zgodna zupełnie z dawnym życzeniem naszym, stała się dla nas świętą spuścizną, niezwłoczne wszakże spełnienie jej, przy samem naszym na tron wstąpieniu, napotkało nieprzełamane przeszkody w trwającej w ówczas wojnie.

Zaraz po zawarciu pokoju skierowaliśmy troskliwość naszą do trwałego urządzenia bytu wszystkich w ogólności włościan tak w cesarstwie, jakoteż w nierozdzielnie przyłączonym do niego królestwie polskiem.

Środki prawodawcze przyjęte przez nas w Rosyi, przy błogosławieństwie Wszechmocnego, pomyślnym skutkiem uwieńczone zostały, dzięki czynnej pomocy udzielonej nam w tem przedsięwzięciu przez Szlachtę rosyjską i ofiarom, jakie ona chętnie poniosła dla dobra ogółu i z uczuć prawdziwej ludzkości. Lecz w królestwie polskiem, trzy ukazy i trzy postanowienia z dnia 16. (28) Grudnia 1858. roku, o dobrowolnem oczyszczaniu włościan, z dnia 4. (16.) Maja 1861. r., o zamianie pańszczyzny na okup prawny, i nakoniec, z dnia 24. Maja (5. Czerwca) 1862. r., o oczyszczaniu, nie znalazły, z głębokim smutkiem naszym, u właścicieli ziemskich tego spółdziałania, bez którego skutek przedsięwziętych środków widocznie był niepodobnym. Dla tego to ustawy te nie przyniosły dotąd takich nawet korzyści, jakich mieliśmy prawo spodziewać się po nich.

Nakoniec wybuchłe w ostatnich czasach powstanie i zaburzenia, dotąd jeszcze nie zupełnie uśmierzone, posłużyły ludziom złych zamiarów, nie tylko do wstrzymania w wykonaniu przyrządzonego przez rodzica naszego, a przez nas ostatecznie przedsięwziętego urządzenia włościan, lecz i do usiłowań zachwiania w nich uległości prawu i wierności tronowi, przez zasiewanie w ich umysłach zaburzeń i trwogi.

Zdrowy atoli rozsądek włościan odniósł zwycięstwo nad łudzącemi go uwodzeniami, a niezachwiana wierność ich, oparłszy się wszelkim groźbom i gwałtom, niewinną krwią nawet licznych z pomiędzy nich ofiar okupioną została.

Dziś właśnie trzy lata upływa od tego czasu, kiedy w dniu 19. Lutego 1861 roku wydaliśmy manifest i ustawy o urządzeniu włościan w cesarstwie.

W Królestwie Polskiem również dzień ten odznaczamy spełnieniem w nim świętej dla nas woli rodzica naszego, dawnych życzeń własnych i oczekiwań wiernej nam licznej klasy włościan. Niech dzień ten będzie wiecznie pamiętnym i dla włościan Królestwa, jako dzień nastania nowej ich pomyślności. Niech pomyślność ta stanie się zarazem pierwszym szczepliwym zwiastunem tego ogólnego postępu i powodzenia, których ustalenie we wszystkich warstwach ludności Królestwa jest przedmiotem nieustannych dążeń naszych i niezachwianej nadziei.

Obecnie wezwawszy Boga na pomoc, postanowiliśmy i stanowią: Art. 1. Grunta zostające w posiadaniu włościan (to jest osady włościańskie) tak w dobrach prywatnych i najmiłościwiej rozdarowanych (majoratskich), jakoteż w dobrach instytucyjnych, (różnych zakładów) i rządowych, przechodzą na zupełną własność włościan, w posiadaniu tych gruntów będących. Jakże mianowicie grunta nabywają włościanie i do których z nich dobrodziejstwo tego ukazu rozciąga się, to poniżej w artykułach 5, 6, 8, 10, 13 i 14 jest wskazane.

Art. 2. Od 15. Kwietnia b. r., włościanie uwolnieni raz na zawsze zostają od wszelkich bez wyłączenia powinności, jakimi na korzyść dziedziców obłożeni byli, jako to: od pańszczyzny, od okupu w gotowiznie, od osepów, od czynszu, danin i t. p. Wszelkie dochodzenie zaległości i niedoborów z powyżej zniesionych powinności ustaje, i z tego tytułu żadne nowe dochodzenie w przyszłości miejsca mieć nie może. Na przyszłość włościanie obowiązani są wnosić do skarbu, za następującymi przez nich na własność ziemie, podatek gruntowy tym ukazem ustanowiony. Spół wyrachowania, wysokość i terminu opłaty tego podatku gruntowego, określone są w artykułach 27 do 36.

Art. 3. Dziedzice dóbr prywatnych, instytucyjnych i najmiłościwiej rozdarowanych (majoratskich), otrzymają od rządu wynagrodzenie za zniesione powinności włościańskie. Sposób wyrachowania, wysokość i rodzaj tego wynagrodzenia, wskazane są w ukazie o komisji likwidacyjnej. Prócz tego, dziedzice dóbr, w których włościanie w moc niniejszego ukazu, stają się właścicielami gruntów, oswobadzają się od obowiązków niesienia ulgi włościanom w przypadkach klęsk nadzwyczajnych i oddawania im zapomogi w inwentarzu roboczym, w narzędziach i zasiewach. Prócz tego, właściciele dóbr, najmiłościwiej rozdarowanych, na zasadach postanowienia z 16. Października 1835 roku, uwalniają się od opłaty skarbowi kwarty art. 24 i 25 rzeczono go postanowienia zaprowadzonej.

Art. 4. Wynagrodzenie dziedziców nastąpi ze źródeł, w ukazie o komisji likwidacyjnej wyszczególnionych, między którymi mieści się także wspomniany w art. 2 podatek gruntowy. (D. c. n.)

Wilno, 5 Marca, Wil. Wiestnik ogłasza, iż dnia 22 Lutego o godzinie 11 rano powieszono w miasteczku Szawlach za udział w powstaniu b. żołnierza pskowskiego dragońskiego pułku Andrzeja Kuspranko i szlachcica z powiatu kowieńskiego Aleksandra Soluba, dowódcę powstańczego oddziału.

— Głos z Litwy podaje następujące szczegóły o straconych w Styczniu na mocy wyroku sądów wojennych moskiewskich w Wilnie Mieczysława Dormanowskiego, Ignacego Zdanowicza i Tytusa Dalewskiego.

Mieczysław Dormanowski (Ludwik Suchodolski) z Poznańskiego rodem, skończył szkoły w Warszawie i odbył za granicą uniwersytet; po powrocie do kraju w roku 1861 oddał się z całą gorliwością sprawie ojczyzny. Dwa razy aresztowany siedział przeszło pół roku w cytadeli warszawskiej; po uwolnieniu przybył w pierwszych dniach marca r. z. do Wilna. Oskarżony jako główny organizator odprowadzonym został 2go Sierpnia do więzienia. Na zeznanie kolegów przybyłych z nim razem z Warszawy, ludzi słabego ducha i przerażonych pogrozkami szubienicy, że on zna całą organizację, której był głową, wszelkimi sposobami do wydania jej członków zmusić go chcieli. Barbarzyństwa na jakie tylko piekielny wymysł zdobyć się może, obili się o mocny charakter Dormanowskiego: głodzenie, bicie, tortury nie wydusiły żadnego zeznania. Lochu podziemnego przez cztery tygodnie ani razu nie otworzono, a gdy dla braku powietrza i z głodu zaczął zapadać na siłach fizycznych, przeznaczono dlań inne miejsce, żeby przedwczesna śmierć nie wydarła im ofiary. Długo Mieczysław nie mógł odzyskać wzroku. Jenerał Sobolewski, prezes komisji śledczej, widząc więźnia nieugiętego, przeczytał mu wyrok śmierci przez powieszenie, ale odłożył egzekucję na później, sądząc że myśl o szubienicy wypłynie na niego i do wydania organizacji zniewoli. Żelazna dusza Dormanowskiego ani na chwilę się nie zawahała; — Moskwa zatem do innych się udała wybiegów: posyłało do jego celi oficerów, którzy niby uwielbiając jego wielki charakter, starali się w bliższe z nim wejść stosunki, częstując papierosami i oświadczając, iż czują niegodziwość postępowania rządu, ale w niczem mu pomódz nie mogą. Podstęp ten nie uszedł baczności Dormanowskiego: słówkiem ani siebie ani drugich nie skompromitował. Wsadzono wreszcie do jego celi szpiega, ale i to daremnie. Pobyt jego w więzieniu był to jedyną bezustanną chwilą najokropniejszego męczeństwa: są to właśnie jego słowa. Szczegóły nam wiadome są tylko słabym odcieniem jego cierpień; pomimo to wszystko usiłowania Sobolewskiego spełzły na niczem, moralne ani fizyczne tortury nie zmusiły więźnia do jakichkolwiek zeznań. W czasie uwięzienia brał winę wszystkich współoskarżonych na siebie, a przeciw obwiniającym go nie wyszło nigdy z ust jego słowo żalu lub oburzenia, ale miłości i przebaczenia. Na kilka tygodni przed śmiercią dziwny spokój ogarnął jego duszę, czuł się zupełnie szczęśliwym, bo przewidywał blisko odrodzenie ukochanej ojczyzny. Dnia 9 Grudnia oddanym został pod sąd wojenny, skazujący go wraz z kilkunastu innymi na śmierć. Wyrok ten podany do potwierdzenia u wyższego trybunału, ze względu na młodość i szlachetny charakter Dormanowskiego, zmienionym został na kilkanaście lat katorżni, ale Sobolewski machinował przez trzy dni aż przeprowadził potwierdzenie wyroku śmierci.

Ignacy Zdanowicz oskarżony jako kasyer miasta Wilna wraz z ojcem dnia 7 Września r. z. aresztowanym został, a ich dom, po odbytej w nim rewizji, skonfiskowano. Z początku osadzo ich w osobnych lochach, lecz gdy Sobolewski na młodym Zdanowiczu żadnych zeznań wymusić nie mógł, licząc na to, że obecność ojca, któremu oznajmiono, iż tylko wydanie organizacji syna uratować może, wzruszy i spowoduje Ignacego do denuncjowania, trzymano ich siedem tygodni razem. Położenie ojca każdy zrozumie: zostawały mu tylko dwie alternatywy.... Rozmowa ich nie wiadoma, ale z rezultatu można wnosić, że ani ojciec, ani syn na chwilę nie wahali się obrać raczej do śmierci prowadzącą drogę. Uwolniono ojca po siedmiu tygodniach, a Ignacemu przeczytano wyrok śmierci przez powieszenie. Najwięcej przyczynił się do tego Sobolewski, którego wpływ pierwotne skazanie Zdanowicza na kilka lat do katorżnych robót, zmienił na karę śmierci. Dnia 20 Grudnia przywołał policmajster profesora Zdanowicza do siebie i zawiódł go do więzienia Dominikańskiego z oznajmieniem, żeby syna do zeznania pobudził, a sam go natychmiast wolnego wyprowadzi z więzienia. W chwili gdy ojciec wszedł do lochu, syn klęcząc obok kapłana sposobił się na śmierć. Na widok ojca powstał Ignacy, rzucił się w jego objęcia i z wyjaśnionem czołem zapewniał go, że jest zupełnie spokojnym, że dziękuje Bogu który mu pozwolił ginąć za ojczyznę; zaklinał ojca i matkę, żeby się nie marwili, bo jedno to wspomnienie niepokoiło go będzie w ostatnim momencie. Policmajstrowi proponującemu zeznanie jako jedyny środek ocalenia życia, odpowiedział: »mierzysz mnie według twej podłości«. Z matką nie dozwolono mu się pożegnać. Tak Dormanowskiego jak Zdanowicza wyprowadzono wśród siedmiu stopni mrozu w lekkim ubraniu na plac egzekucyjny, gdzie ich trzymano przez całą godzinę, ponawiając obietnicę darowania życia, jeżeli tylko zeznają. Odrzucili ze wstrętem propozycję nagłą doprosiechu.

Tytus Dalewski pochodzący ze szlacheckiej rodziny litewskiej, skończył szkoły w Wilnie i odznaczając się przy pracy i rozwiniętym umyśle w naukach, wywierał wielki wpływ na młodzież szczególnie uniwersytecką w Moskwie, gdzie sam kursa odbywał. Wróciwszy do Wilna z całą gorliwością oddał się sprawie ojczystej, pomimo prześladowania jego jako też całej rodziny Dalewskich ze strony Moskwy. Przez kilka miesięcy zdołał się ukrywać wypełniając obowiązki. Z następcą się okazującą uciechania za granicę nie korzystał, mówiąc że żaden prawy Polak swego stanowiska opuszczać nie powinien, jeżeli krajowi oddaje przysługę: uchylać się od tych przysług byłoby to samo co popełniać zdradę. Tymczasem wyteżyła Moskwa całą swą baczność i uwagę, aby dostać Dalewskiego w swe ręce. Zdrada haniebna przyszła w pomoc i oddała jej Tytusa, którego też zaraz osadzono w więzieniu Dominikańskim. Męki mu zadawane nie złamały jego ducha, z góry stanowczo oświadczył, że nie się od niego niedowiedzą. Nie zadługo też przeczytano mu wyrok śmierci przez powieszenie. Z równą odwagą jak poprzednicy szedł na śmierć wołając bezustannie: śmierć Moskwie, niech żyje Polska! Żal i współczucie stojącego ludu było bez granic. Rodzina Dalewskich znana ze swego poświęcenia i miłości dla kraju, ciężkich doznała ciosów: matkę i trzy córki wywieziono na Sybir. Tytusa powieszono, a Franciszka skazano do katorżnych robót.

— Wydano niedawnemi czasy książeczkę, która ma być używana

jako wykładowa w szkołkach wiejskich na Litwie a wielce po wszystkich gminach Inflant i Litwy rozpowszechniana. Tytuł j j:

»Rozmowa z ludem prowincji zachodnich Rosyi; książka dla szkół wiejskich«. Podajemy tutaj niektóre ustępy z tej książeczki:

»Gdy Cesarz Aleksander Mikołajewicz, miłując swych poddanych jako własne dzieci i widząc w nich zawsze braci w Chrystusie, nadał wolność włościanom, uwalniając ich od przemocy panów polskich, nieważność tych ostatnich wzrosła tylko. Nie umiejąc pracować ani żyć bez przelewania potu i krwi swych poddanych, których traktowali jak dzikie bydłota, przysła im do głowy myśl zrobienia powstania.

»Sądząc, że mogą rachować na dostateczną ilość buntowników w kraju i przyjaciół za granicą, Polacy w piekielnej pamięci nocy z dnia 21. na 22. Stycznia rzucili się na uspijonych żołnierzy naszych, zabijając ich, żarzając i mordując. Tych, którzy się bronić usiłowali, za życia w domach palono. Boże! ileż to krwi prawosławnej przelali w jedną noc ludzie, co się chrześcianami nazywają! Oddawna świat nie był widownią podobnych okropności. Nie znamy ich w historii dzikich i Kanibalów, a oto Polacy powtarzają te krwawe sceny od lat 70«.

Opowiedziawszy w ten sposób wypadki, Rozmowa tak dalej rzecz prowadzi:

»Rzeź raz rozpoczęta trwa dotąd; Polacy nie przestają palić i żywcem grzebać żołnierzy moskiewskich; rozsadzają zapomocą prochu ciężarne niewiasty; wydzierają niemowlęta z ich wnętrzności i wieszają je obok matek; znęcają się nad jeńcami i wieszają ich, wieszają bohaterów rosyjskich na własnych kischkach, męczą i wieszają księży ruskich; spokojnych i poczciwych ludzi (lud ruski i polski, miłujący swego cesarza, a chcący się pozbyć szlachty i księży), zmuszają do udziału w powstaniu i tam, gdzie są w przemagającej sile, przemocą uprowadzają ludzi do lasu, uzbrajają ich czem mogą i przy pierwszej sposobności wysyłają napewną zagładę, by się sami ukryć mogli za ich ciałami i uciekać do lasu na obraz i podobieństwo przodków swoich. Ludzie bojący się Boga i nie chcący iść za nimi, zwykle zabijani bywają.«

Francya.

Paryż, 8. Marca. — Półrządowe dzienniki francuskie zamieszczają niemal jednobrzmiące artykuły, zaprzeczające aby Francya z Anglią porozumiała się pod względem duńsko niemieckiego starcia. Równie zbijają pogłoskę o tajemnym porozumieniu się Prus i Austrii z Rosyą, jakoby koalicji przeciw Francji. Pays sądzi, że dzienniki angielskie rozszerzają te pogłoski, aby Francją napędzić do sojuszu z Anglią. To się przecie nieudaje, jak dalej twierdzi Pays, ponieważ Francya niema powodu odstępować od tego niepodległego stanowiska w kwestyi, która ją nieobchodzi. Za to arcyksiążę Maksymilian częste miewa konferencye z cesarzem. Obaj zgodzili się w sprawie meksykańskiej i nic nie stawia na przeszkodzie przyjęciu korony meksykańskiej przez Maksymiliana. Cesarz ma zadowolenie z rozdawania koron, bywania z kandydatami koronnymi na teatrach, koncertach, tudzież bankietowania. Dzienniki opisują teraz stypy cesarskie, kto i gdzie siedział, co i jak zjadał i spijał. Napoleon czuje się bardzo szczęśliwym i jego Eugenia niemniej.

(Kor. Chw.) Times i Globe wykładają, że Ren jest naturalną granicą Francji. Czy w tem jest puf, czy też chęć przerażenia Prus? Nikt tego nie może w tej chwili wytłumaczyć.

Wzięcie miasta Kampeche uzupełniło opanowanie Meksyku przez wojska francuskie. Arcyksiążę Maksymilian może dziś przyjąć bezpiecznie wspaniałą koronę. Naród go przywołuje i niecierpliwie czeka na niego. Wyjazd arcyksięcia do Meksyku wzmocniłby jej ściągnąć marynarkę i część wojska.

W Marcu odbyło się w całej Francji losowanie popisowych. P. Wolowski ogłosił w Revue des deux Mondes replikę w kwestyi finansów rosyjskich. Urzędowni finansisci rosyjscy utrzymują, że ich finanse są dobre, a w Paryżu cena rubla zeszła do 3 fr. 40 c. Rosyane bawiący w Paryżu nie pokazują się w świecie.

Okolo 15 Kwietnia cesarzewicz rosyjski zacząć ma podróż za granicę i przybyć do Paryża, żąda ma się udać do Londynu. Ma także przybyć do Paryża z żoną król portugalski.

Zaczęła się w Paryżu agitacja wyborcza z powodu elekcji w 1 i 5 cyrkulach dwóch deputowanych w miejsce pp. Havin i Juliusza Favre. Robotnicy przedstawili w 5 cyrkule p. Tolain i mają przedstawić innego w Iym. Demokraci przedstawiają pp. Pasquet, redaktora Siècle, Garnier Pagès, Roula i Fryderyka Mevin, a liberalisci pp. Carnot i Laboulaye. Wystąpią jeszcze inni kandydaci. Komitet wyborczy, złożony z deputowanych i dziennikarzy opozycyjnych, zbiera się, czeka i dotąd żadnego kandydata nie zaleca. Rząd nie wystąpił dotąd ze swemi kandydatami. Jeżeli nie wystąpi, będzie to znak, że jest za kandydatami wziętymi z robotników.

Giełda przewiduje i spada. Spokój wewnątrz Francji jest zupełny. Niesnaski w Odeonie z powodu sztuki Georges Sand, nie miały nic politycznego i nie były obrócone przeciw cesarstwu.

Włochy.

L w ó w, 7. Marca. — Aresztowania i rewizye odbywają się tutaj bez przerwy. Mniejszy przecieć pospiech okazuje władza w wydawaniu wyroków na więźniów, którzy nieraz rok trzymeni są w śledztwie, a następnie na potwierdzenie z Wiednia zapadłych wreszcie wyroków po 6 tygodni i więcej zmuszeni są czekać. Dnia 3. b. m. hr. Mensdorf zwiedza tutaj sztokhaus sztabowy, w którym się znajdują więźniowie polityczni, miał się zadziwić nad podobnym stanem rzeczy, o którym dotąd przecieć nigdy nie chciał się przekonać. Należy się spodziewać zatem, że zapobieży nadal takiemu bezprawnemu postępowaniu z więźniami politycznymi.

Dnia 2. Marca odczytano dwom więźniom politycznym, osadzonym w tutejszym sztokhausie, następujące przez najwyższy senat w Wiedniu potwierdzone wyroki sądu wojkowego: Pan Józef Meruno-

wicz z Drohobyczy, 44 lat mający, ojciec czworga nieletnich dzieci, trzymany przez rok przeszło w śledztwie tegoż sądu, skazany został na 3 miesiące ciężkiego więzienia, obostrzonego jednorazowym postem w tygodniu; następnie Józef Krieger z Drohobyczy, więziony od 8. Maja 1863, skazany na 2 miesiące więzienia.

Z pomiędzy osób aresztowanych w przeszłym tygodniu podczas odwiedzin u pana Mieczysława Pawlikowskiego, panów Mieczysława hr. Dzieduszyckiego i Józefa Puzyń, wypuszczono wczoraj z aresztu policyjnego na wolność. Panowie Pawlikowski i Juliusz Sztarki dotąd pozostają w areszcie policyjnym.

Rewizye bardzo ściśle odbyły się tych dniach u p. Heferna Rudolfa i u. pani Sniadowskiej. Prócz pięciu kart wizytowych p. Pawlikowskiego, które jako corpus delicti z mieszkania p. Rudolfa zabrano, nie podejrzanego nie znaleziono.

Wczoraj z rana mężczyzna jakiś przytrzymany i brany do protokołu w policyi podczas indagacji wyskoczył przez okno i umknął.

— Czytamy w Gaz. Narod. »Rozsiewanie fałszywych pogłosek (bąków policyjnych) oddawna już zostało uznane za szkodliwe, a kodeksa karne obmyśliły stosownie na to kary. Że plotkarstwo u nas posunięto do wysokiego stopnia, o tem przekonują doświadczenia każdego dnia prawie. Nie dziwilibyśmy się, gdyby trzpioty latając od domu do domu, od osoby do osoby, roznosili wieści, nie sprawdzwszy ich wcale, ale cóż mówić o ludziach wytrawnych, o ludziach, co mają pretensyą być dokładnie obznajmionymi ze wszystkim co się dzieje! Od dwóch dni przedsięwzięła sobie jakaś próżna głowa głosić o aresztowaniach rozmaitych osób znanych w mieście naszym, a ludzie bez zastanowienia powtarzają za nią cały katalog imion wraz z numerami pomieszczeń, które niby to miały podpaść rewizyi politycznej, gdzie miano powieźć ludzi. Tymczasem wszystko jest fałszem, jak łatwo pojąć, alarmującym. Inny znowu próżniak, a może i ten sam, widział na swe oczy, jak z tej lub owej kamienicy komisya rządowa, po odbytej rewizyi, wywozła całemi furami broń i amunicyą itd. Adres kamienicy i osób dotyczących jest tak dokładnie podany, iż na pierwszyszyrut oka nie masz żadnego wątplenia i autentyczności podania. W dwóch miejscach przekonał się o zupełnem kłamstwie. Nietylko że nie znaleziono, lecz żadnej komisji nie było w domach. Alarmy takie nie są na miejscu. Szerzyć je bezmyślnie, to znaczy stawać się narzędziem jakiejś tendencji, usiłującej niepokoić umysły. Ludzie rozsądni powinni stawić tamę tego rodzaju usiłowaniom.«

Kraków, 8. Marca. — Dziś wydano obwieszczenie nakazujące, aby wszyscy gospodarze i właściciele nieruchomości swoich lokatorów ponownie, czy już są meldowani czy też nie, meldowali w terminach zakreślonych bliżej przepisem. Mówią, iż po skonfrontowaniu tym sposobem listy mieszkańców i wydaleniu wszystkich cudzoziemców, rozpoczną się jeneralne rewizye po wszystkich domach — przy czem ulice, w których rewizye odbywać się mają, wojskiem zamkniętymi będą.

Dziennikarstwo nasze, które ubiegły tydzień dość szczęśliwie przebyło, wczorajszego dnia doznało nowych obostrzeń. Dnia wczorajszego wezwano po południu do dyrekcji policyi wszystkich redaktorów wychodzących u nas pism czasowych, gdzie im w obecności kapitana placu i komisarza policyi odczytano reskrypt hr. Mensdorfa zawierający instrukcyę względem kierunku wydawnictwa pism czasowych. Treść rozporządzenia tego, którego udzielenia na piśmie redaktorom odmówiono, ani też daty jego zanotować nie pozwolono, mieści w sobie następujące punkta: 1) Nie wolno zamieszczać bądź to własnych, bądź z innych dzienników czerpanych uwag nad stanem oblężenia. 2) Nie wolno donosić o odbywanych rewizjach i aresztowaniach jak nie mniej 3) o wszelkich ruchach wojsk w całej monarchii. 4) Wzbronionem zostaje wszelkie krytykowanie jak nie mniej w niekorzystnem świetle wystawienie rozporządzeń i postępowania władz moskiewskich w Kongresówce. 5) W razie doniesienia o potyczkach jakich jedynie raport rządowy moskiewski przytoczonym być może. 6) Wszelkie wiadomości jedynie »prawdziwe« zamieszczanemi być mogą. Jednocześnie udzielono redaktorom pierwsze ostrzeżenie, że dotąd mimo zaprowadzonego stanu oblężenia inaczej postępowali. Niech was więc nie zastanawia, że dzienniki nasze od dziś dnia taką przybiorą formę, że nawet p. Pawliszczew nie znajdzie przeszkody wpuszczania ich do Kongresówki i nie znajdzie potrzeby używania historycznego cenzuralnego czernidła. Fakt ten tak jest jawnym dowodem wzajemnych ścisłych i przyjaznych stosunków rządu austriack. z Moskwą, że obojdzie się zupełnie bez wszelkich komentarzy.

Wojska austriackie ustąpiły z granicy Kongresówki, którą obecnie strzegą Moskale; za to miasto nasze na wszystkich rogatkach obstawione jest wojskiem, które nikogo nie wpuszcza ani też nie wypuszcza z miasta bez stosownych legitymacji. Sąd wojenny jeszcze w Krakowie nie został zorganizowany. Brak audytorów ma być tego powodem. Głoszą, że kilku niższych urzędników sądowych ma być sądowi temu do pomocy przydzielonych. W sądach tych wszelkie protokoły z obwinionymi, jak niemniej świadkami, jedynie w języku niemieckim spisywane będą.

D. P.

Kronika miejscowa.

Poznań, 9. Marca. — Słyszymy, że w dniu wczorajszym pomiędzy godziną 8. i 9. wieczorem miał Wincenty Łęcki, czeladnik tutejszego majstra krawieckiego p. Salkowskiego, zanieść 14 par spodni do pomieszczenia swego na Śródkę, aby je według danych sobie wskazówek wykończyć w domu swoim. Na moście chwaliszewskim przytrzymał go urzędnik policyjny Weiss i odebrał mu rzeczony towar przy pomocy 2 innych tymczasem przybyłych urzędników policyjnych. — Dziś dopominał się tenże Łęcki u radcy policyj. p. Rosego o zwrot rzeczonych przedmiotów, odebrał atoli odpowiedź, że dopiero po dalszem rozpoznaniu sprawy zgłosić się po nie może.

D. P.

Poznań, 10. Marca. — Wczoraj o godzinie pół do siódmej wieczorem przybył pan radca policyjny Rose z innym jeszcze urzędnikiem policyjnym do warsztatu pana Adamskiego rękawicznika i czapnika przy ulicy Wrocławskiej mieszkającego. Jak słyszymy, oświadczył p. radca podobno, iż rewizji właściwie odbywać nie chce, ale tylko obaczyć, co p. Adamski ma w robocie. P. Adamski odpowiedział, iż nie stojąc pod dozorem policyjnym, musi uważać takie oglądanie roboty za rewizję i pytał się o upoważnienie władzy właściwej. Pan Rose upoważnienia żadnego nie pokazał, w skutek czego pan Adamski oświadczył, iż ustępuje tylko przemocy. W warsztacie porachował p. Rose czapki, których robiono 32, pytał się, kto je obstalał, na co odebrał odpowiedź, że czapki te robią się do składu będącego na parterze. Potem panowie urzędnicy policyjni udali się do składu i tam oglądali czapki, leżące w szafach i szufladach. Pan Rose pytał się także o imię i nazwisko pracujących u pana Adamskiego robotników. O godzinie 7. udał się następnie pan Rose z towarzyszącym mu innym urzędnikiem policyjnym do siodlarza pana Jasińskiego, mieszkającego w hotelu Saskim. Podobna rewizja powtórzyła się i tutaj, znaleziono, jak słyszymy, zwykle siodła i jedną kulbakę, kupioną przed rokiem od oficera pruskiego. Robotnicy pana Jasińskiego byli także pytani o imię i nazwisko.

— Czytamy w Pos. Ztg.: »Dnia 7. b. m. przyprowadzono dotąd dwa wozy z konfiskowaną bronią, którą po wielu bezowocnych poszukiwaniach znaleziono wreszcie w skutek donuncyacji zakopaną w stodole w dobrach Kuźnierzu pod Strzelnem. Wartość broni zabranej ma wynosić do 8000 tal. Właściciel owych dóbr p. Moszczeński od dawna jest uwięziony.

— Ost. Ztg. pisze, że mają być utworzone już w półroczu latowem trzy podwójne klasy w gimnazjum św. Maryi Magdaleny, aby chociaż małej części tej młodzieży, która przez zniesienie szkół w Trzemesznie pozbawiona została możliwości z bogactwa umysłu nauką, podać sposobność kształcenia się dalszego.

— Czytamy w Bromb. Ztg.: Z polecenia towarzystwa drogi żelaznej górno-szląskiej wymierzono i wytknięto już linią projektowanej kolei z Gniezna na Pakość do Bydgoszczy. Linia ta pozostawia Barcin po lewej stronie, przechodzi przez Łabiszyn, przerzyna kanał w pobliżu czwartego opustu i łączy się pod Okołem z drogą żelazną wschodnią. Ponieważ przy wytykaniu linii tej w lasach wycinano drzewa, zdaje się przeto, że dyrekcyja i akcyonaryusze górno-szląskiej kolei stanowczo powzięli zamiar podjąć się budowy drogi żelaznej z Poznania na Gniezno do Bydgoszczy z gałęzią poboczną do Inowrocławia i Torunia, i można się spodziewać, że jeżeli układy toczące się z rządem, aby tenże przyjął na siebie gwarancję pewnego dochodu, przyjdą do skutku, budowa projektowanej kolei już w roku przyszłym się rozpocznie.

Różne wiadomości.

— Największą liczbę drutów telegraficznych posiada Londyn; druty te rozprowadzone nad szczytami domów, podobne są do wielkiej siatki pajecznej. Zastósowano tam obecnie elektryczność do poczty miejskiej, tak że dziś w Londynie, w każdej chwili na wszystkie strony można posyłać zapytania i jednocześnie odbierać odpowiedzi. Punkt środkowy tej sieci przypada w środku samego Londynu, to jest: w Charing Cross; z tego miejsca rozprowadzono druty we wszystkich kierunkach w promieniu czteromilowym; poczta ta służy szczególnie do oszczędzenia czasu w pisaniu listów i rozsyłaniu posłańców; pytamy się np. za pomocą elektrycznej poczty przyjaciela, mieszkającego w odległości kilku mil »czy jest w domu?« W razie gdy go niema, oszczędzamy sobie dzień cały, jaki odwiedzinom poświęcićby trzeba; dalej kupiec w City telegrafuje do żony swojej: »że dziś nie przyjdzie na obiad,« lub, że przybędzie z przyjacielem. Nadto poczta podobna przynosi rozliczne usługi, jak w przywołaniu pomocy lekarza, księdza do chorego, świadków itp. Londyn

!Poszukiwanie kupna dóbr!

Otrzymałem od wielu krajowców i cudzoziemców polecenie, dobra do nabycia w Wielkiem Księstwie Poznańskim po cenach **50, 70, 150 i 300 do 600,000 Tal.** wyszukiwać i kierować układami. Upraszam panów dziedziców chcących sprzedać swoje dobra, aby mi nadsyłać obszerne opisy i pozwalali, ponieważ sam jestem **gospodarzem wiejskim**, obeznać się z dobrami.

Eugeni Wendriner
w **Wrocławiu**, Ogrodowa ulica Nr. 43.
(Gartenstrasse.)

Drzewka aprykozowe i brzoskwiniowe, jako też **śliwkowe** w najlepszych gatunkach sprzedają tanio ogrodnicy **Handke** w **Sędzinach** pod Bukiem.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 11. Marca 1864.

Zyto (wępel po 25 szefli) trzyma się lepej. Na Marzec 28 list. i pien., na Marzec Kwiecień 28 list. i pien., na wiosnę 28 1/2 list. 28 pien., na Kwiecień Maj 28 1/2 list. 1/4 pien., na Maj Czerwiec 29 1/6 list. 29 pien., na Czerwiec Lipiec 30 1/6 list. 30 pien.

Okowita (beczka 8000 proc. Trallesa)

lepiej. Wypowiedziano 6000 kwart. Na Marzec 12 1/2 list. i pien., na Kwiecień 12 3/4 list. 17/24 pien., na Maj 13 1/2 list. i pien., na Czerwiec 13 1/2 list. 5/12 pien., na Lipiec 13 5/6 list. 3/4 pien., na Sierpień 14 1/9 list. 1/12 pien.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 10. Marca.

Pszenica 45—56 tal.
Zyto na wiosnę 31 1/8 tal., na Maj Czerwiec 32 1/8 tal., na Sierpień Wrzesień 36
Jęczmień wielki i mały 28—33 tal.
Owies na Maj Czerwiec 22 tal.
Groch do gotowania 35—46 tal.
Groch na pastwę 35—46 tal.
Rzep zimowy 85—86 tal.
Rzepik zimowy 83—84 tal.
Oléj rzepiowy na Marzec i Marzec Kwiecień 11 1/8 tal., na Kwiecień Maj 11 1/12—1/8 tal., na Maj Czerwiec 11 1/6 tal., na Wrzesień Paźdz. 11 1/12 tal.

Oléj lniany 13 1/2 tal.

Okowita na Marzec i Marzec Kwiecień 13 1/12 do 5/8 tal., na Kwiecień Maj 13 5/8—3/4 tal., na Maj Czerwiec 14 tal., na Czerwiec Lipiec 14 3/8 do 5/12 tal., na Sierpień Wrzesień 14 1/12 tal.

ma 100 stacyj telegraficznych, cała Anglia zaś posiada więcej jak tysiąc takich biur, wszędzie w nich zajęte są dziewczęta, których ręce od natury do podobnej pracy są usposobione; można sobie wyobrazić, jak wielka musi być liczba tych pięknych robotnic przy telegrafach elektrycznych. Prócz tego spostrzedz można w Londynie mnóstwo porządku i czysto ubranych a zręcznych chłopców; są to roznosiciele poczty miejskiej elektrycznej ze swymi pięknymi mapami i księgami kontrolowymi. W księdze tej zapisuje adresat obok godziny i minuty nadejścia swego listu, godzinę i minutę swego odbioru.

Wiadomości literackie.

Poznań. Ostatni zeszyt »Przeglądu Poznańskiego,« zawiera następujące artykuły:

Litwa i Zmujdz; Słów kilka o mitologii litewskiej; Rzut oka na literaturę litewsko-zmujdzką; O stowarzyszeniu Płangiańskim Kontubernią zwanem; Sylwester Walenowicz.

Błogosławiona Jolenta, księżna i patronka Wielkopolski.

Listy z Inflant polskich.

W wiadomościach bieżących, ocenione są dwie publikacje: Kalendarz dla rodzin katolickich na r. 1864 (krakowski) i Pielgrzymka do Ziemi świętej, odbyta w roku 1863 przez Feliksa Borunia, spisana przez Walerego Wielogłowskiego.

W zeszycie tym na szczególniejszą uwagę zasługują listy z polskich Inflant opisujące w sposób prosty i rzetelny cały tok nieszczęść, przez jakie prowincya ta przeszła w roku upłynionym. Jest to obraz przedstawiający wytopienie najszlachetniejszego i najuczciwiejszego żywiołu, obraz któremu do okropności drugiego szukać w historii świata. Siła rozbestwionej ciemnoty użyta za narzędzie dokonała zniszczenia, i horda półpogańskich Łotyszów i gorszych od nich rozkołówników zniszczyła świątynie i potargawszy węzły utrzymujące społeczność, została się bez naturalnych swoich opiekunów, od których mogła się czegoś więcej w dniach swobody spodziewać, niż od drapieżnej rzeszy czynowników.

Król. loterya w Berlinie.

Berlin, 10. Marca. — W ukończonem dziś ciągnięciu 3 klasy 129 król. klasycznej loteryi padły 2 wygrane po 5000 talarów na nra 24,585 i 27,165. 2 wygrane po 2000 tal. na nra 67,570 i 72,235. 1 wygrana na 1000 tal. padła na nr. 32,312. 2 wygrane po 600 tal. padły na nra 8409 i 31,423. 3 wygr. po 300 tal. na nra 15,775. 29,239 i 77,057. 14 wygr. po 100 tal. na nra 1596. 27,129. 29,793. 43,348. 48,707. 61,392. 64,943. 75,225. 79,140. 82,823. 87,380. 89,732. 91,961 i 92,790.

Przybyli do Poznania dnia 11. Marca.

BAZAR: hr. Mielżyński z Iwna, Karśnicey z Mystek.

MYL YUSA HOTEL DREZDEŃSKI: Horwitz, Bulter, Röseler i Heilborn z Wrocławia, Willfort z Bremy, Schlesinger z Bydgoszczy, Maske i Nicolai z Szczecina, Meller z Düsseldorfu, Cohn z Frankfurtu n. M., Nischwitz z Offenbachu, König z Bielefeldu, Kolewe z Wrocławia, Rott z Ilseburga, Scabell z Schwanebecku, Sperling z Kikowa, v. Oven z Ludom.

HOTEL DU NORD: hr. Żółtowski z Ujazdu, Dr. filoz. Schmidt z Berlina, Werzyński z Dopiero.

BUSCHA HOTEL RZYMSKI: Heider i Mudra z Berlina, Lestikow z Bydgoszczy, Knipping z Lipska, Grunwald i Lewy z Wrocławia.

STERNA HOTEL EUROPEJSKI: Plebaski z Srému, hr. v. Wartensleben z Stuttgartu, hr. Dąbski i Neymann z Kołaczkowa, Sandmann z Lüneburga,

HOTEL BERLIŃSKI: Steinhagen z Pymontu, Przybylski z Biechowa, Robowski z Budziłowa, Żelazko z Kowanówka, Grubsch z Rudek, Wels z Wschowy, Melińska z Lubasza, Erdbermann z Gniezna, Ikier z Wągrowca, Kranz z Radziborza.

POD CZARNYM ORŁEM: Guichard z Gulczewa, Wackermann z Rogoźna, prob. Wrzesiński z Czarniejewa, Wągrowiecki z Szczytnik, Lange z Sremu.

HOTELPARYSKI: Wiechowski z Wrocławia, Tschuschke z Babinia, Walkowski z Parnasowa, prob. Sulikowski z Gieczy, Dr. Robiński z Krotoszyna, Kosmowski z Ruskowa.

KEILERA HOTEL ANGIELSKI: Kosmowski z Dominowa, Klakow z Gutscherholländer, Ephraim i Bergas z Grodziska, Lelchentritt z Miłostawia, Holde, Wilde i Guttman z Międzyrzecza.

CENY TARGOWE

w mieście Poznaniu.

	dnia 11. Marca 1864 r.			
	od tal.	sgr.	fn.	do tal.
Pszenicy pięknej, szefel po 16 garn.	1	25	—	1
Pszenicy średniej	1	22	6	1
Pszenicy ordynaryjnej	1	17	6	1
Żyta przedniego, szefel	1	6	—	1
Żyta lżejszego	1	4	—	1
Jęczmienia dużego, szefel	1	2	6	1
Jęczmienia małego	1	—	—	1
Owsa, szefel	—	23	—	—
Grochu do gotowania, szefel	1	7	6	1
Grochu na pastwę	1	5	—	1
Rzep zimowy	—	—	—	—
Rzepik zimowy	—	—	—	—
Rzep latowy	—	—	—	—
Rzepik latowy	—	—	—	—
Tatarki, szefel	1	12	6	1
Koniczyna czerwona, cent. 100 fn.	10	—	—	12
Koniczyna biała	9	—	—	13
Ziemniaków, szefel	—	10	—	11
Masła, garniec	2	10	—	2
Siana, centnar	—	—	—	—
Stomy, kopa po 100 funt. w Z. c.	—	—	—	—
Oléju rzepiowego, cent. po 100 fn.	—	—	—	—

Spirytus.

Beczka 100 kwart 80 % Tralles.

Dnia 10. Marca ..... 12 5 — do 12 10 —
" 11. " ..... 12 10 — " 12 15 —

Kommissya do ustanowienia ceny spirytusu.